

PM 2006 RVII (Dnr 329-3057/2006)

Forensiska institutet

**Ny myndighet för kriminalteknik, rättsmedicin och rättspsykiatri
(SOU 2006:63)**

Remiss från Justitiedepartementet

Remisstid 30 november 2006

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Som svar på remissen från Justitiedepartementet överlämnas och återopas denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Ulf KristerSSon anför följande.

Ärendet

Justitiedepartementet har remitterat utredningen om Forensiska institutet – Ny myndighet för kriminalteknik, rättsmedicin och rättspsykiatri (SOU 2006:63) till bland annat Stockholms stad, sammanfattning i *bilaga 2*. Remisstiden går ut den 30 november 2006.

Utredningen föreslår att verksamheten hos Rättsmedicinalverket (RMV) och Statens kriminaltekniska laboratorium (SKL) förs samman och bildar en ny myndighet - Forensiska institutet (FORI). Med forensisk verksamhet avses kriminalteknik, rättsmedicin, rättskemi, rättsgenetik och rättspsykiatri. Det statliga huvudmannaskapet för den rättspsykiatriska undersökningsverksamheten kvarstår, dock föreslår utredningen att driften av verksamheten överförs till sjukvårdshuvudmännen i Stockholm respektive Göteborg. En gemensam forensisk myndighet innebär en rationell administration och effektiviseringar. Samordningsvinster förväntas i den operativa verksamheten, främst inom den rättsbiologiska och rättskemiska/droganalytiska verksamheten.

Forensiska institutet (FORI) föreslås som ett s.k. enrådighetsverk, med ett insynsråd där representanter för bl.a. polisen ingår. FORI placeras i Linköping. Utredningen anser att FORI bör kunna inrättas den 1 juli 2007.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialtjänstnämnden samt till kommunstyrelsens handikappråd.

Mina synpunkter

Det är angeläget att den forensiska verksamheten organiseras på ett effektivt och rättssäkert sätt. Såväl för den enskilde som för samhället i stort är en hög kvalitet i de bedömningar som görs viktiga och avgörande.

De uppgifter som den nya myndigheten bland annat kommer att hantera är de rättsgenetiska analyserna som staden direkt kommer i kontakt med. Nuvarande RMV utför rättsgenetiska analyser för socialtjänstens räkning i samband med faderskapsärenden. Jag anser i likhet med stadsledningskontoret och socialtjänstförvaltningen

att det vore önskvärt med ett tydliggörande om vem och vilka som är behöriga att analysera rättsgenetiska undersökningar som förordnats av domstol eller på anmodan av socialnämnd. Bakgrunden är socialstyrelsens tolkning av lagen och förordning som innebär att det endast är RMV som kan anlitas, trots att lagen tillåter annan sakkunnig som godkänts av RMV.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Som svar på remissen från Justitiedepartementet överlämnas och återopas denna promemoria.

Stockholm den 15 november 2006

ULF KRISTERSSON

Bilagor

Bilaga 1	Reservationer
Bilaga 2	Sammanfattning

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Carin Jämtin* (s) enligt följande.

Till skillnad från andra verksamheter inom det föreslagna institutet har den rättsgenetiska avdelningen i princip ingen straffrättslig anknytning. Ur barnperspektiv är det viktigt att säkerställa integritetsfrågorna i förekommande register, så att faderskap kan fastställas i så hög grad som möjligt. Exempelvis ska den som lämnar blodprov i ett faderskapsärende inte riskera att hamna i register med anknytning till den brottsutredande verksamheten.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Yvonne Ruwaida* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Till skillnad från andra verksamheter inom det föreslagna institutet har den rättsgenetiska avdelningen i princip ingen straffrättslig anknytning. Ur barnperspektiv är det viktigt att säkerställa integritetsfrågorna i förekommande register, så att faderskap kan fastställas i så hög grad som möjligt. Exempelvis ska den som lämnar blodprov i ett faderskapsärende inte riskera att hamna i register med anknytning till den brottsutredande verksamheten.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av *Carin Jämtin*, *Tomas Rudin*, *Teres Lindberg* och *Malte Sigemalm* (alla s) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (s) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Stefan Nilsson* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (mp) och (v) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Justitiedepartementet har remitterat utredningen om Forensiska institutet – Ny myndighet för kriminalteknik, rättsmedicin och rättspsykiatri (SOU 2006:63) till bland annat Stockholms stad, sammanfattning i *bilaga 2*. Remisstiden går ut den 30 november 2006.

Utredningen föreslår att verksamheten hos Rättsmedicinalverket (RMV) och Statens kriminaltekniska laboratorium (SKL) förs samman och bildar en ny myndighet - Forensiska institutet (FORI). Med forensisk verksamhet avses kriminalteknik, rättsmedicin, rättskemi, rättsgenetik och rättspsykiatri. Det statliga huvudmannaskapet för den rättspsykiatriska undersökningsverksamheten kvarstår, dock föreslår utredningen att driften av verksamheten överförs till sjukvårdshuvudmännen i Stockholm respektive Göteborg. En gemensam forensisk myndighet innebär en rationell administration och effektiviseringar. Samordningsvinster förväntas i den operativa verksamheten, främst inom den rättsbiologiska och rättskemiska/droganalytiska verksamheten.

Forensiska institutet (FORI) föreslås som ett s.k. enrådighetsverk, med ett insynsråd där representanter för bl.a. polisen ingår. FORI placeras i Linköping. Utredningen anser att FORI bör kunna inrättas den 1 juli 2007.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialtjänstnämnden samt till kommunstyrelsens handikappråd.

<i>Innehållsförteckning</i>	<i>Sid</i>
Socialtjänstnämnden	4
Kommunstyrelsens handikappråd	5
Stadsledningskontoret	6

Socialtjänstnämnden

Socialtjänstnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 september 2006 att överlämna tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Reservation anfördes av ordföranden Margareta Olofsson m.fl. (v), ledamöterna Monika Lindh m.fl. (s) och ledamoten Gertrud Brorsson (mp), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Margareta Olofsson m.fl. (v), ledamöterna Monika Lindh m.fl. (s) och ledamoten Gertrud Brorsson (mp), *bilaga 1*.

Socialtjänstförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 4 september 2006 har i huvudsak följande lydelse.

Rättsmedicinalverket (RMV) utför rättsgenetiska analyser i faderskapsärenden för socialtjänstens räkning. Några andra kontakter med RMV förekommer normalt inte. Socialtjänsten har inget samarbete med Statens kriminaltekniska laboratorium (SKL). Förvaltningen har inga synpunkter på en eventuell sammanläggning av RMV och SKL då förslaget innebär att verksamheten ska fungera som tidigare. Socialtjänstens erfarenheter av samarbetet med RMV är att det fungerar bra. Däremot finns ett önskemål att lagstiftningen ändras så att det blir möjligt att anlita privata laboratorier eftersom de i regel är billigare än de som utförs av RMV.

Socialstyrelsen har i en skrivelse under år 2005 till Justitiedepartementet redovisat problem i lagstiftningen som uppmärksammats vid socialtjänstens utredningar vid fastställande av faderskap och påtalat behovet av översyn av lagstiftningen.

De problem som berör RMV handlar om lagen (1958:642) om blodundersökning m.m. vid utredning av faderskap. Enligt 1 § förordningen om blodundersökning m.m. vid utredning av faderskap ska sådana blodprov som avses i lagen om blodundersökning m.m. vid utredning av faderskap undersökas genom RMV:s försorg. Annan undersökning rörande ärftliga egenskaper än blodundersökning, exempelvis DNA-analyser, ska utföras av sakkunnig som godkänns av RMV. Emellertid har RMV inte godkänt någon sådan sakkunnig. Socialstyrelsen tolkar lagen och förordningen så att endast RMV kan anlitas för analysering av såväl blodprov som prov på annan vävnad än blod.

Socialstyrelsen föreslår, då önskemål om att kunna använda privata laboratorier finns i kommunerna, att lagstiftningen ses över på denna punkt och att det görs tydligt vem eller vilka som är behöriga att analysera sådana rättsgenetiska undersökningar som förordnats av domstol eller som görs på anmodan av socialnämnd.

Kommunstyrelsens handikappråd

Kommunstyrelsens handikappråd beslutade vid sitt sammanträde den 20 september 2006 att avge följande yttrande.

Psykologiska Institutionen vid Stockholms Universitet beskriver ämnet forensisk psykologi på följande sätt.

Forensisk psykologi är den gren av psykologin som ska integrera det psykologiska kunskapsområdet i det juridiska och kriminalpolitiska sammanhanget. Den forensiska psykologins huvudområden utgörs av:

forskning och metodutveckling, utredning av personer som begått brott, misstänks för att ha begått brott eller som antas ha varit utsatta för brott

metoder för utredning och analys samt insamlande och utvärdering av material i anslutning till enskilda rättsfall

utbildning, information, förebyggande arbete, lagstiftningsfrågor och konsekvenser av kriminalpolitiska åtgärder.

Den forensiska psykologin har alltså inget att göra med vård av psykiskt sjuka personer.

Det föreslagna forensiska institutet (FI) är i första hand en myndighet som skall hantera olika former av brottslig verksamhet. Denna del av utredningen har ingenting att göra med handikappråd. Vi begränsar vårt yttrande till den del som gäller psykiskt sjuka personer som begått brott. Det föreslås att två myndigheter skall slås samman till FI. Det har inte framförts något hållbart argument varför en myndighet som sysslar med rättsmedicinska obduktioner och kriminaltekniska laborationer skulle vara lämplig att hantera frågor om sjuka människors återanpassning i samhället.

Vi menar att alla frågor om rättspsykiatriska undersökningar och rättspsykiatrisk vård skall inordnas i landstingens psykiatriska kliniker. Där finns erfarenheten att undersöka, diagnostisera och vårda patienter både i vanlig öppen och sluten vård och i tvångsvård. Utgångspunkten för undersökning och vård av en psykiskt sjuk person som begått en kriminell handling måste göras av skicklig sjukvårdspersonal som har erfarenheter av en psykisk tvångsvård. Vi avstyrker därför förslaget att det forensiska institutet skall ansvara för de rättspsykiatriska undersökningarna. En rättspsykiatrisk undersökning av en människa har ingenting med kriminalteknik att göra och bör därför utföras på ett sjukhus. Av samma skäl tillstyrker vi att den rättspsykiatriska vården överförs till landstingens psykiatriska kliniker och där får samordnas med den psykiatriska tvångsvården.

Vi tillstyrker alltså att allt ansvar för rättsmedicinsk undersökning, diagnostisering och vård av rättsmedicinska patienter överförs från det nuvarande Rättsmedicinalverket till resp landsting. Där finns redan nu kompetensen för psykiatrisk tvångsvård. Ev kan Socialstyrelsen i en särskild nämnd - rättspsykiatriska nämnden - få en roll att samordna landstingens verksamhet på detta område. I nämnden bör finnas representation för de psykiskt funktionshindrades organisationer. Målet måste vara att de som döms till rättspsykiatrisk vård skall få en professionell vård och rehabilitering med stöd av kommunernas socialnämnder på samma sätt som andra psykiskt sjuka människor *samtidigt som samhällets allmänpreventiva aspekter beaktas*. Ett väsentligt mål för vården måste vara en omfattande individuell vårdplanering i samverkan med socialnämnden på sätt som anges i 10 och följande paragrafer i kommunala betalningsansvarslagen (1990:1404).

Som en följd av vårt ställningstagande bör inte lagen (1999:353) om rättspsykiatriskt forskningsregister ändras.

Vi förutsätter att staten finansierar landstingens och kommunernas kostnader för de föreslagna åtgärderna inom rättspsykiatrin.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 2 oktober 2006 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ställer sig bakom utredningens förslag. Det är angeläget att den forensiska verksamheten organiseras på ett effektivt och rättssäkert sätt. Såväl för den enskilde som för samhället i stort är en hög kvalitet i de bedömningar som görs viktiga och avgörande.

Bland de uppgifter som den nya myndigheten kommer att hantera är det de rättsgenetiska analyserna som staden direkt kommer i kontakt med. Nuvarande RMV utför rättsgenetiska analyser för socialtjänstens räkning i samband med faderskapsärenden. Stadsledningskontoret anser i likhet med socialtjänstförvaltningen att det vore önskvärt med ett tydliggörande om vem och vilka som är behöriga att analysera rättsgenetiska undersökningar som förordnats av domstol eller på anmodan av socialnämnd. Bakgrunden är socialstyrelsens tolkning av lagen och förordning som innebär att det endast är RMV som kan anlitas, trots att lagen tillåter annan sakkunnig som godkänts av RMV.

RESERVATIONER M.M.

Socialtjänstnämnden

Reservation anfördes av ordföranden Margareta Olofsson m.fl. (v), ledamöterna Monika Lindh m.fl. (s) och ledamoten Gertrud Brorsson (mp) mot nämndens beslut enligt följande.

Vi reserverar oss mot nämndens beslut då vi föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Margareta Olofsson m.fl. (v), ledamöterna Monika Lindh m.fl. (s) och ledamoten Gertrud Brorsson (mp) enligt följande.

Till skillnad från andra verksamheter inom det föreslagna institutet har den rättsgenetiska avdelningen i princip ingen straffrättslig anknytning. Ur barnperspektiv är det viktigt att säkerställa integritetsfrågorna i förekommande register, så att faderskap kan fastställas i så hög grad som möjligt. Exempelvis ska den som lämnar blodprov i ett faderskapsärende inte riskera att hamna i register med anknytning till den brottsutredande verksamheten.